

Sygn.aktIIC 463/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia S.O. E.Steckiewicz-Ochocka

Protokolant K.Loska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...) S.A. Oddziałowi (...)

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. nie obciąża powódki kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 463/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 stycznia 2014 roku skierowanym do Sądu Okręgowego w Sieradzu przeciwko (...) S.A. Oddział (...) w Ł. powódka T. K. wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz 100.000 zł tytułem bezumownego korzystania w nieruchomości położonej we wsi B., gmina Z., o numerze ewidencyjnym (...) o pow. 220 m², dla której Sąd Rejonowy w Łasku, VI Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powódka wniosła ponadto o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania.

/pozew k. 2-6/

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 lutego 2014 roku pozwana (...) S.A. Oddział (...) S.A. w Ł. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. Strona pozwana podniosła zarzut zasiedzenia przez Skarb Państwa służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu z dniem 7 lutego 1987 roku. Natomiast w wyniku przekształceń organizacyjnych pozwana stała się właścicielem urządzeń energetycznych, w tym linii energetycznych przebiegających przez działkę powódki.

Ponadto strona pozwana złożyła wniosek o przekazanie niniejszej sprawy sądowi właściwemu ze względu na właściwość miejscową ustaloną na podstawie art. 33 k.p.c.

/odpowiedź na pozew k. 43 – 45/

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 roku Sąd Okręgowy w Sieradzu w sprawie o sygn. akt I C 2/14 stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi jako właściwemu.

/postanowienie k. 73/

W piśmie z dnia 14 kwietnia 2014 roku powódka wskazała, że wysokość wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości przez pozwaną obejmuje nieprzedawniony okres 10-letniego używania nieruchomości powódki. Natomiast wskazana jako wartość przedmiotu sporu kwota 100.000 zł obejmuje wartość wynagrodzenia należnego przy uwzględnieniu, iż:

- a) długość linii energetycznej średniego napięcia wynosi 123 m oraz dodatkowo 19 m w uwarunkowaniu prostopadłym,
- b) szerokość tzw. strefy technicznej wynosi w każdym przypadku 4 m, powierzchnia zajęta ściśle przez urządzenia pozwanej wynosi 568 m².

/pismo k. 85-88/

Na rozprawie w dniu 23 stycznia 2015 roku pełnomocnik powódki popierał powództwo i wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na wypadek gdyby powództwo nie zostało uwzględnione, wniósł o nieobciążanie powódki kosztami procesu.

/protokół rozprawy z 23.01.2015 r. - adnotacja 00:22:25/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 6 listopada 1996 roku rodzice powódki darowali jej nieruchomość położoną we wsi B., gmina Z., nr działki (...) o obszarze 22 ary, dla której Sąd Rejonowy w Łasku – VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w P. prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

/postanowienie k. 22, umowa darowizny Rep. (...) k. 23-25, wydruk z księgi wieczystej k. 26-33/

Przez powyższą nieruchomość powódki przebiega linia średniego napięcia oraz linia niskiego napięcia i posadowiona jest stacja transformatorowa. Wskazane urządzenia zostały wybudowane w 1966 roku i oddane do eksploatacji poprzednikom prawnym Zakładu (...) w Ł. w dniu 7 lutego 1967 roku

/mapa sytuacyjno – wysokościowa k. 34, protokół zdawczo – odbiorczy nr 46/47 k. 62-63, telefonogram k. 64/

Zarządzeniem nr (...)z dnia 16 stycznia 1989 roku Minister Przemysłu utworzył z dniem 1 stycznia 1989 roku przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł. i wyposażył je w mienie powstałe z podziału przedsiębiorstwa (...) w W..

/zarządzenie k. 53-55/

Powyższe przedsiębiorstwo państwowe zostało następnie przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) S.A. z siedzibą w Ł., a po zmianie nazwy na (...) S.A. połączyło się z trybie art. 429 § 1 k.s.h. z (...) S.A. w Ł..

/odpis z rejestru handlowego k. 56-59, postanowienie k. 60-61, odpis z KRS k. 47-52/

Decyzją z dnia 31 października 1996 roku Urząd Wojewódzki w S. stwierdził nabycie użytkownika wieczystego przez Zakład (...) nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...).

/decyzja k. 65-67/

Wysokość wynagrodzenia, jakie przysługiwałoby powódce za bezumowne korzystanie z części nieruchomości z tytułu lokalizacji na niej elektroenergetycznej linii napowietrznej 15 KV od 2 stycznia 2004 roku do 2 stycznia 2014 roku wynosiłaby 7.856 zł.

/opinia biegłego sądowego z zakresu szacunku nieruchomości I. H. k. 97-131 wraz z ustną opinią uzupełniającą protokół rozprawy z 23.01.2015r. adnotacja 00:03:13/

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się powołanych dowodach z dokumentów oraz opinii biegłej sądowej I. H., którą należy uznać za wiarygodną, zupełną, logiczną i przejrzystą. Została ona wykonana zgodnie z tezą dowodową w oparciu o znajdującą się w aktach sprawy dokumentację, zaś wszelkie zgłaszane przez stronę powodową wątpliwości zostały wyjaśnione w ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie.

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2015 roku Sąd oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, uznając, iż na tle ustalonego stanu faktycznego przeprowadzenie powyższego dowodu jest bezcelowe i zmierzające jedynie do zbędnego przedłużania procesu oraz zwiększania jego kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo, jako bezzasadne, podlegało oddaleniu w całości.

W niniejszej sprawie powódka żąda wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości, a zatem roszczenie wynika z przepisów art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. i art. 230 k.c., które dają podstawę do domagania się przez właściciela rzeczy od jej samoistnego posiadacza (odpowiednio zaś - od jej posiadacza zależnego) w złej wierze zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z owej rzeczy i pogorszenia jego stanu.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia roszczenia powódki o odszkodowanie za bezumowne korzystanie przez pozwanego z należącej do niej nieruchomości.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, że powódka jest właścicielem nieruchomości, z której korzysta obecnie (...) S.A., a wcześniej jego poprzednicy prawni – w zakresie posiadania stacji transformatora i wykorzystania linii średniego napięcia oraz linii niskiego napięcia.

Podstawą dochodzenia roszczeń o wynagrodzenie za korzystanie przez przedsiębiorstwo przesyłowe z urządzeń przesyłowych bez tytułu prawnego są przepisy prawa rzeczowego. Powyższy pogląd przeważa w literaturze przedmiotu (Gerard Bieniek [w:] Urządzenia przesyłowe, Problematyka prawna, Warszawa 2008, str. 105 – 114) oraz w judykaturze (tak SN w wyroku z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 444/09, LEX nr 578038). Przepisy art. 230 w zw. z art. 225 i 224 § 2 k.c. statuują roszczenia przysługujące właścicielowi rzeczy, w tym nieruchomości, wobec posiadacza zależnego tej rzeczy (nieruchomości), wśród których znajduje się prawo żądania wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy. Należy opowiedzieć się za dopuszczalnością zastosowania wskazanych norm do roszczeń właściciela nieruchomości względem przedsiębiorstwa przesyłowego, które sprawuje władztwo względem nieruchomości, w związku z korzystaniem z urządzeń sieci przesyłowej umieszczonej na danej nieruchomości (art. 225 i 224 § 2 w związku z art. 352 § 2 i art. 230 k.c.).

W sprawie niesporna okazała się okoliczność, że napowietrzne linie energetyczne oraz stacja transformatora wybudowane zostały w 1966 roku, a oddane do eksploatacji w 1967 roku. W związku z powyższym do stosunków objętych żądaniem pozwu w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie wskazane powyżej przepisy kodeksu cywilnego.

W myśl przepisu art. 224 § 2 k.c. od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba, że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył. Sytuację samoistnego posiadacza w złej wierze reguluje zaś przepis art. 225 k.c., zgodnie z którym obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość pożytków, których z

powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba, że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego. Przyjmuje się, że w złej wierze pozostaje posiadacz, który wie lub przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że nie przysługuje mu prawo podmiotowe do posiadanej rzeczy. Dobra wiara posiadacza istnieje wtedy, gdy posiadacz jest przekonany, że posiada rzecz zgodnie z przysługującym mu prawem, a to jego przekonanie uzasadnione jest okolicznościami danego przypadku, przy czym dobrą wiarę wyłącza nie tylko pozytywna wiadomość o braku uprawnienia ale i brak wiadomości spowodowany niedbalstwem.

Przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości oraz o naprawienie szkody z powodu pogorszenia lub utraty rzeczy, jak również przepisy dotyczące roszczeń samoistnego posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego (art. 230 k.c.)

Powyżej przytoczone przepisy znajdują zastosowanie – na mocy przepisu art. 352 § 2 k.c. – do sytuacji, gdy ktoś faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Jest on, bowiem wówczas posiadaczem służebności, a do tego stosunku prawnego stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy (art. 352 § 1 k.c.).

Wobec powyższego zasadne okazało się więc rozważenie kwestii istnienia takiej podstawy prawnej owego władania nieruchomością, w tym przede wszystkim podniesionego przez pozwanego zarzutu zasiedzenia służebności odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu.

Służebność przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawa 3 sierpnia 2008 roku ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r., Nr 116, poz. 731), jednak, co do okresu poprzedzającego tę datę, stan korzystania z gruntu w celach przesyłowych uznaje się za posiadanie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Wówczas do tego rodzaju stosunków mogły znaleźć zastosowanie przepisy o służebnościach gruntowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003/11/142, Prok.i Pr.-wkł. 2003/4/36, Biul.SN 2003/1/6, M.Prawn. 2003/13/608).

Zgodnie z dyspozycją art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. służebność przesyłu może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W takim przypadku odpowiednie zastosowanie mają przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Pojęcie służebności przesyłu zostało wprowadzone do kodeksu cywilnego ustawą o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731), która weszła w życie 3 sierpnia 2008 roku.

Sąd Najwyższy w szeregu orzeczeń przyjął dopuszczalność zasiedzenia służebności przesyłu na gruncie prawnym obowiązującym przed 3 sierpnia 2008 r., jednakże koniecznym wymogiem ustawowym jest posiadanie samoistne służebności przez określony czas.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie IV CSK 606/11 (Legalis) dopuszczalne jest przed prawnym uregulowaniem służebności przesyłu nabycie przez zasiedzenie przez podmiot prowadzący przedsiębiorstwo służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu (podobnie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 października 2008 r. w sprawie III CZP 89/08).

W uchwale z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie CZP 18/13 (Legalis) Sąd Najwyższy potwierdził ponownie, iż przed wejściem w życie art. 305^{((1))} k.c. – 305^{((4))} k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu. Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305^{((1))} k.c. – 305^{((4))} k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności.

Reasumując powyższe zarówno służebność gruntowa, jak i służebność przesyłu mogą stanowić przedmiot zasiedzenia. Do tego rodzaju stosunków prawnorzeczowych znajdują, więc odpowiednie zastosowanie przepisy art. 172, art. 173, art. 175 i art. 176 k.c. Posiadanie służebności jest określane niekiedy, jako „cień” służebności (tak jak posiadanie samoistne jest „cieniem” własności”) – polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie służebności określonego rodzaju, czyli korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

Ustanowienie, jak i stwierdzenie na rzecz przedsiębiorcy w drodze zasiedzenia takiej służebności nie wymaga oznaczenia nieruchomości władnącej. Jednak w przypadku orzekania przez sąd przed wejściem w życie nowelizacji Kodeksu cywilnego, wprowadzającej z dniem 3 sierpnia 2008 r. ustawową regulację służebności przesyłu przedmiotem zasiedzenia przez przedsiębiorcę może być tylko służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a nie służebność przesyłu. Jeżeli więc termin prowadzący do nabycia służebności w drodze zasiedzenia upłynął przed 3 sierpnia 2008 r., to sąd stwierdza nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jeżeli zaś okres zasiedzenia upływa po tej dacie, to sąd stwierdza nabycie służebności przesyłu. W niniejszej sprawie termin konieczny do zasiedzenia służebności upłynął przed wskazaną datą – 3 sierpnia 2008 r., a zatem w niniejszej sprawie można jedynie rozważać nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Przytoczony przepis art. 292 k.c. jest szczególnym przepisem, w którym ustawodawca w sposób wyraźny dopuszcza możliwość nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie. W przepisie tym została sformułowana specyficzna przesłanka zasiedzenia służebności gruntowej, a w pozostałym zakresie odpowiednie zastosowanie ma regulacja nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. W związku z wyjątkowym charakterem art. 292 k.c. powinien być on interpretowany restryktywnie zgodnie z zasadą *exceptiones non sunt extendandae*.

Konkludując powyższe przesłankami nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie są:

- 1) nieprzerwane posiadanie służebności przez właściciela nieruchomości władnącej;
- 2) korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości, która w wyniku nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stanie się nieruchomością obciążoną;
- 3) upływ czasu, którego długość zależy od dobrej lub złej wiary tego, kto uzyskał posiadanie służebności gruntowej.

Powyższe przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy niespornym jest, że pozwana nie dysponuje dokumentem, który potwierdzałby prawo inwestora do dysponowania nieruchomością poprzednika prawnego powódki, np. jego zgodą.

W przypadku konieczności przyjęcia odpowiedniego terminu zasiedzenia, decydujące znaczenie ma istnienie dobrej bądź złej wiary w momencie przeprowadzenia inwestycji i objęcia w posiadanie nieruchomości (służebności) oraz wynikające z przepisu art. 7 k.c. domniemanie dobrej wiary posiadacza. Istotna przy tym będzie jedynie dobra wiara na początku okresu posiadania prowadzącego do zasiedzenia. Jej utrata w czasie trwania posiadania nie ma dla zasiedzenia znaczenia (odmiennie niż w przypadku rozliczeń pomiędzy właścicielem a posiadaczem). Państwowe osoby prawne, które w okresie przed dniem 31 stycznia 1989 r., w wyniku realizacji inwestycji przesyłowych, przebiegających przez nieruchomości nie należące do przedsiębiorstwa przesyłowego, co do których wydane były decyzje administracyjne o przebiegu linii przesyłowej i pozwolenia budowlane, objęły w dobrej wierze posiadanie służebności, jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności (art. 172 § 1 w związku z art. 292 i art. 352 k.c.). Na podobnym stanowisku stanął Sąd Apelacyjny w Łodzi we wskazanym wcześniej wyroku z dnia 30 września 2013 r. w sprawie I ACa 425/13 (LEX nr 1381441).

Zgodnie z art. 172 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do 1 października 1990 roku posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz

samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Natomiast po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze (§ 2).

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu doszło do zasiedzenia służebności przesyłu przez pozwanego w zakresie urządzeń, które są bez wątpienia trwałe i widocznymi urządzeniami w postaci dwóch napowietrznych linii energetycznych oraz stacji transformatorowej. Została także spełniona przesłanka upływu czasu, jako że urządzenia te zostały wybudowane w 1996 roku i oddane do eksploatacji 7 lutego 1967 roku. Wobec przyjęcia złej wiary Skarbu Państwa, należy uznać, że dwudziestoletni okres upłynął 7 lutego 1987 roku.

Przyjmuje się, że korzystanie przez posiadacza służebności z zainstalowanych na gruncie trwałych i widocznych urządzeń, stanowi dla właściciela tej nieruchomości wyraźne ostrzeżenie przed działaniem posiadacza służebności, który korzystając z takich urządzeń może doprowadzić do uzyskania odpowiedniej służebności. Dlatego też długotrwałe tolerowanie przez właściciela nieruchomości takich działań uznaje się za usprawiedliwiające usankcjonowanie ukształtowanego i stabilnego stanu faktycznego przez obciążenie danej nieruchomości służebnością. Dla przyjęcia posiadania służebności w zupełności wystarcza, by ingerencja przedsiębiorcy przesyłowego w nieruchomości ograniczała się do posadowienia czynnego urządzenia „nad” powierzchnią gruntu, tak jak to ma miejsce w tym przypadku. W takiej sytuacji posiadanie służebności będzie wyrażało się dodatkowo we wchodzeniu na grunt obciążony w celu usuwania awarii lub konserwacji linii (tak Grzegorz Matusik [w:] *Własność urządzeń przesyłowych a prawa do gruntu*, Warszawa 2011, str. 386).

W kwestii kwalifikacji władztwa nad nieruchomością cudzą w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej, Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach wskazywał, że „nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia” (postanowienie SN z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, OSNC 2010, nr 1, poz. 15).

Możliwość zasiedzenia w niniejszej sprawie nie stoi zatem w sprzeczności z obowiązującą do dnia 1 lutego 1989 roku zasadą jednolitego funduszu własności państwowej wyrażoną przepisem art. 128 k.c. Przedsiębiorstwa państwowe wówczas jedynie wykonywały zarząd mieniem państwowym, czyniły to w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a w konsekwencji – będąc za ledwie dzierżycielami – mogły jedynie nabyć prawo rzeczowe do jednolitego funduszu własności państwowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach uprawnień władczych (imperium). Objęcie we władanie nieruchomości powódki nastąpiło, zatem w sferze dominium, czyli wykonywania przez państwo zadań gospodarczych, nie zaś w sferze imperium (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05, LEX nr 258681 oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, LEX nr 1096048). W konsekwencji uznaje się, że jeżeli po 1 lutego 1989 roku doszło do przeniesienia posiadania służebności na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego, może on wówczas – na zasadzie art. 176 § 1 k.c. – doliczyć okres posiadania poprzednika (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05, LEX nr 181257 oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, LEX nr 1096048, Biul.SN 2006/5/11, tak również Gerard Bieniek [w:] *Urządzenia przesyłowe, Problematyka prawna*, Warszawa 2008, str. 77 – 78).

Sąd Okręgowy w pełni podziela przytoczone zapatrywanie, którego skutkiem - wobec upływu wymaganego okresu zasiedzenia - jest przyjęcie w niniejszej sprawie koncepcji nabycia przez stronę pozwaną służebności na gruncie powódki przez jej zasiedzenie.

Zasiedzenie jest instytucją prowadzącą do nabycia prawa na skutek upływu czasu. Umożliwia ono, sankcjonując stan faktyczny, usunięcie długotrwałej niezgodności pomiędzy stanem prawnym a stanem posiadania. Na skutek zasiedzenia, które następuje ex lege, dotychczasowy uprawniony traci swoje prawo, a nabywca uzyskuje je niezależnie od niego.

Skoro nabycie służebności gruntowej, jak i służebności przesyłu przez zasiedzenie ma charakter pierwotny, nieodpłatny i następuje z mocy samego prawa z upływem ostatniego dnia terminu zasiedzenia, właścicielowi nieruchomości, przez którą przebiegają linie energetyczne nie przysługuje roszczenie z art. 224 k.c. i 225 k.c. o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres poprzedzający datę zasiedzenia służebności przesyłu czy gruntowej (podobnie Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 30 września 2013 r. w sprawie I ACa 425/13 - OSA w Łodzi nr 4/2013).

Ponieważ zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c. prowadzące do nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia w 1987 roku, a pozwana wykazała nabycie uprawnień do korzystania z nieruchomości powódki w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, powództwo o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości położonej we wsi B., gmina Z., o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Łasku, VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), należało uznać za bezzasadne.

Uwzględniając powyższe, Sąd rozpoznając niniejszą sprawę oddalił żądanie powódki w całości, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

Powódka przegrała sprawę w całości, jednakże Sąd uznał, że w tym przypadku znajduje zastosowanie przepis art. 102 k.p.c. i przewidziana w nim zasada słuszności, zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Powódka dochodziła swoich roszczeń w dobrej wierze, zmiążając do zaspokojenia swoich interesów w sposób przewidziany przez przepisy prawa. W momencie wystąpienia na drogę sądową żądania powódki nosiły cechy wiarygodności i na pewno nie można było określić ich mianem oczywiście bezpodstawnych. Roszczenia te zasługiwałyby na uwzględnienie, gdyby nie został skutecznie podniesiony zarzut zasiedzenia służebności, czego powódka przy wytoczeniu powództwa nie musiała domniemywać. Wszystkie te okoliczności uzasadniały potraktowanie przypadku powódki jako szczególnego. Z tych przyczyn Sąd orzekł o nieobciążaniu T. K. kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.